

การศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนแบบแก้ปัญหาของพิซซินี
 ในรายวิชาฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 (พบ.487 ข)
 The Study of Using Teaching by Pizzini's Model of Problem Solving
 In Community Nursing Practicum 2 (SN 487 B)

ประยดา แสงอัสภวิริยะ
 เกศินี วุฒิวงศ์
 จิตนธี เชนย

รายงานวิจัยชั้นเรียน ฉบับที่ 2

พ.ศ.2547

มหาวิทยาลัยพายัพ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งคณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยพายัพ ผู้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยให้โอกาสในการทดสอบความเชื่อ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทางการพยาบาล ขอขอบคุณ อาจารย์ Sheryl Cooper ผู้ตรวจสอบความถูกต้องทางภาษา

ขอขอบคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิคและผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายสาขาวิชาที่กรุณาสละเวลาในการตรวจสอบ แก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สนธิ์ สัตโยภาส ผู้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบโครงร่างการวิจัย คำแนะนำสำหรับเครื่องมือ ประเมินและวิจารณ์ผลงานวิจัย ซึ่งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่งทางวิชาการ

ขอบคุณนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 (รุ่นที่ 79) คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิคทุกท่าน ผู้เป็นแรงบันดาลใจ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จุดประกายให้เกิดความเข้าใจปรากฏการณ์ในการวิจัยชั้นเรียน ให้ความไว้วางใจ เชื่อมั่น และร่วมมือกับครผู้นิเทศ จนสามารถสะท้อนผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน

ขอขอบคุณ ผู้ร่วมงานทุกท่าน ที่สนับสนุนให้กำลังใจและช่วยเป็นพลังผลักดันให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คณะผู้วิจัย

พฤศจิกายน 2547

บทคัดย่อ

1. ประเทศ : ไทย
2. หมายเลขงานวิจัย : 2
3. ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) : การศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนแบบแก้ปัญหาของพิซซินีในรายวิชาฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 (พบ.487 ข)
4. ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) : The Study of Using Teaching by Pizzini's Model of Problem Solving In Community Nursing Practicum 2 (SN 487B)
5. ผู้เขียน : นางประยดา แสงอสาภวิริยะ
นางสาวเกศินี วุฒิมวงศ์
นางสาวจิตนธิ์ เชนย
6. หน่วยงาน : คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ
7. ประเภทเอกสาร : รายงานการวิจัยชั้นเรียน
8. รายละเอียดของงานพิมพ์ : รายงานการวิจัย ขนาด 79 หน้า
9. วันที่พิมพ์ : พฤศจิกายน 2547
10. ภาษา : ไทย
11. หน่วยงานที่ให้ทุน : มหาวิทยาลัยพายัพ
12. คำหลัก : รูปแบบการเรียนแบบแก้ปัญหาของพิซซินี การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน

บทคัดย่อ

ก. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยชั้นเรียนครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนแบบแก้ปัญหาของพิซซินีมาใช้ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลและศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการฝึกปฏิบัติด้านความรู้ในการใช้กระบวนการพยาบาลอนามัยชุมชน ความสามารถในการแก้ปัญหาและทัศนคติ ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อรูปแบบการฝึกปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 กลุ่มที่ 3 จำนวน 24 คน ซึ่งฝึกปฏิบัติรายวิชาอนามัยชุมชน 2 ปีการศึกษา 2546 ระหว่างวันที่ 8-21 มีนาคม 2547 ณ หมู่ที่ 10 บ้านแพะ ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ข. ระเบียบวิธีวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นคู่มือผู้นิเทศ คู่มือนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 โดยใช้การแก้ปัญหาเป็นหลัก แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการประเมินชุมชนของนักศึกษา ซึ่งเป็นแบบประเมินมาตรฐานซึ่งกลุ่มวิชาการพยาบาลสาธารณสุขจัดทำขึ้น แบบประเมินความสามารถในการแก้ปัญหามีลักษณะเป็นสถานการณ์และข้อความแบบปรนัย 3 ตัวเลือก ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญและวัดค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.58 แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรมการฝึกปฏิบัติงานและแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อภาพรวมการฝึกปฏิบัติงาน คณะผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตนเองตลอดการนิเทศ แล้วนำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องและนำไปวิเคราะห์ โดยใช้การแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ และการแก้ปัญหาก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติ โดยใช้ Paired samples t-test

ค. สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน โดยใช้การเรียนแบบแก้ปัญหาของพิชิตินี้ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับกระบวนการพยาบาลอนามัยชุมชนได้เป็นอย่างดี
2. เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้กระบวนการพยาบาลอนามัยชุมชน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติ พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ภายหลังการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = -6.54, P = 0.00$)
3. เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหานักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติ พบว่า คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหายังหลังการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = -4.36, P = 0.00$)
4. นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนแบบแก้ปัญหาในระดับมากและมากที่สุด โดยพบว่า รูปแบบการเรียนนี้สามารถพัฒนาให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ($\bar{X}=4.77, SD=0.43$) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมกันอภิปรายและดำเนินการทำงานกลุ่ม ($\bar{X}=4.77, SD=0.43$) ฝึกให้นักศึกษาวิพากษ์วิจารณ์เสนอแนะความคิดเห็น และนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}= 4.77, SD=0.43$) สร้างกำลังใจและความมั่นใจแก่นักศึกษาว่าตนเองสามารถแก้ปัญหาได้ ($\bar{X}=4.64, SD=0.58$) และสามารถเชื่อมโยงการฝึกปฏิบัติกับการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}= 4.59, SD = 0.59$)

ABSTRACT

1. **Country :** Thailand
2. **Research Report Number :** 2
3. **Name (Thai) :** การศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนแบบแก้ปัญหาของพิซซินีในรายวิชาฝึกปฏิบัติ
การพยาบาลอนามัยชุมชน 2 (พบ.487 ข)
4. **Name (English) :** The Study of Using Teaching by Pizzini's Model of Problem
Solving in Community Nursing Practicum 2 (SN 487 B)
5. **Author :** Mrs. Prayada Saengarsapaviriya
Mrs. Kasinee Wudhiwong
Mrs. Jitnatee Kaney
6. **Organization :** McCormick Faculty of Nursing, Payap University
7. **Type of Document :** Classroom Research Report
8. **Pages :** 79 pages.
9. **Date Printed :** November, 2004
10. **Language of Document :** Thai
11. **Funding Organization :** Payap University
12. **Keywords :** Teaching by Pizzini's Model of Problem Solving,
Community Nursing Practicum

Abstract

A. Scope of the study

This classroom research study had two objectives : (1) to study the use of Pizzini's model of problem solving in Community Nursing Practice ; and (2) to compare pre and post study of students' achievements in community diagnosis and problem solving, describing the nursing students' attitudes about the learning pattern.

B. Research Methodology

The samples consisted of 24 nursing students in a three-year program. The instruments were the handbooks for the instructor and students, a problem solving test which had been evaluated for validity and reliability, and a community diagnosis and attitude test. The data was analyzed using the SPSS program for frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and compared pre and post study by paired t-test.

C. Results The major findings were :

1. It was possible to use Pizzini's model of problem solving in Community Nursing Practicum 2(SN 487 B)
2. The mean score of Community diagnosis ability after intervention was significantly higher than before at 0.01 level.
3. The mean score of problem solving ability after intervention was significantly higher than before at 0.01 level
4. The attitude of the students toward problem solving in community practice was positive. The students especially felt that problem solving learning can develop the ability to think and to express of ideas ($\bar{X}=4.77$, $SD=0.43$) discussion and improve group process ($\bar{X}=4.77$, $SD=0.43$) critical thinking and analysis ($\bar{X}=4.77$, $SD=0.43$) development of self-esteem and confidence in problem solving ability ($\bar{X}=4.64$, $SD=0.58$) and can apply learning from nursing practice to solve problems in daily life ($\bar{X}=4.59$, $SD= 0.59$).

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ขอบเขตการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4
การแก้ปัญหา	10
การจัดการศึกษาพยาบาลตามแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาและความต้องการ	
ของสังคม	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
กรอบแนวคิดการศึกษา	23
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
การตรวจสอบและควบคุมคุณภาพของเครื่องมือ	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การวิเคราะห์ข้อมูล	27

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	47
อภิปรายผลการวิจัย	48
ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	
ผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	60
ผนวก ข เครื่องมือในการวิจัย	62
ผนวก ค ภาพกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ	69
ผนวก ง ประวัติคณะผู้วิจัย	78

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการวินิจฉัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน	41
2	เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาก่อนและหลังฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนโดยใช้วิธีการเรียนแบบแก้ปัญหา	41
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเตรียมการของอาจารย์นิเทศ	42
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อลักษณะการดำเนินงานนิเทศของอาจารย์นิเทศ	43
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อรูปแบบการฝึกปฏิบัติงานแบบแก้ปัญหา	44

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	วงจรการสอนแบบแก้ปัญหา SSCS (Pizzini, 1989)	14
2	กระบวนการพยาบาล ทั้ง 4 ขั้นตอน	18
3	กรอบแนวคิด	23

PAYAP UNIVERSITY